

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВЕГЕТАТИВНОГО РОЗМНОЖЕННЯ РОСЛИН РОДУ *HEUCHERA* L.

Бойко І.В.

*Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України
(м. Умань, Черкаська обл.)*

Одним із основних показників успішності вирощування рослин *ex situ* є здатність до розмноження, у тому числі вегетативного. Вибір способів штучного вегетативного розмноження для рослин роду *Heuchera* L. досить обмежений, серед основних – ділення кореневищ та живцювання. Тому, пошук нових способів та прийомів наразі є актуальним. Велика робота з вивчення особливостей вегетативного розмноження рослин роду *Heuchera* виконана у Національному ботанічному саду ім. М.М. Гришка. Зокрема, Н. А. Андрух з'ясовано, що більшість сортів *Heuchera* відзначаються високою пагоноутворюючою здатністю, а за допомогою прийому декапітації зони апікальної бруньки можна збільшити кількість пагонів придатних для живцювання [1, с. 79-80].

Метою нашої роботи стало встановлення оптимальних строків для різних прийомів вегетативного розмноження рослин роду *Heuchera* та послідовність їх здійснення. Матеріалом для досліджень були молоді генеративні особини другого року вегетації сортів `Black Beauty`, `Brownies`, `Bronze Wave`, `Citronelle`, `Ebony and Ivory`.

Живцювання проводили у три різні періоди з інтервалом в один місяць, починаючи з середини квітня, коли ріст пагонів є найбільш інтенсивним.

**Таблиця 1 – Відсоток укорінення та тривалість періоду укорінення
живців у представників роду *Heuchera* при різних строках
живцювання**

Сорт	15.04.2019		13.05.2019		17.06.2019	
	Укорінення,%	Тривалість, днів	Укорінення, %	Тривалість, днів	Укорінення, %	Тривалість, днів
`Black Beauty`	98,2	30±5	96,6	41±8	84,6	51±8
`Brownies`	98,5	30±4	94,3	43±6	88,0	52±9
`Bronze Wave`	96,3	31±4	94,6	45±8	90,1	50±8
`Citronelle`	99,1	27±4	98,8	42±7	92,2	51±8
`Ebony and Ivory`	99,9	28±5	98,9	41±6	92,4	49±7

З'ясовано (*табл. 1*), що відсоток укорінення живців досить високий у всіх досліджуваних сортів. Оптимальним строком виявилась середина квітня. При живцюванні у цей час відмічали не лише найвищий відсоток укорінення, але й найкоротший проміжок часу, необхідний для формування розгалуженої кореневої системи.

Ділення кореневища здійснювали навесні (середина квітня) та восени (середина жовтня).

Таблиця 2 – Кількість частин, на які можливо розділити кореневище рослин роду *Heuchera*

Сорт	Весна	Осінь
`Black Beauty`	2-3	4-5
`Brownies`	2-3	4-5
`Bronze Wave`	2-3	4-6
`Citronelle`	2-4	6-7
`Ebony and Ivory`	2-4	6-7

Як видно з *табл. 2*, навесні кореневище складно розділити на велику кількість частин, їх зазвичай не більше чотирьох (*H. `Citronelle`* та *H. `Ebony and Ivory`*). Частіше його можливо розрізати лише навпіл. Повноцінні рослини формуються за кілька місяців, але при цьому значне зусилля спрямоване на відновлення після травмування, на шкоду формуванню нових пагонів. Тоді як, зважаючи на високий відсоток укорінення, його швидкість, та враховуючи кількість живців, які можна зрізати навесні з однієї особини, за допомогою живцювання отримаємо значно більшу кількість рослин за такий же проміжок часу. Ділення кореневища материнської рослини є виправданим та доцільним лише восени.

Отже, вибір оптимальних строків для того чи іншого прийому штучного вегетативного розмноження рослин роду *Heuchera* є важливою умовою успіху, а послідовність здійснення (живцювання навесні та ділення кореневища восени) дозволяє збільшити його результативність.

Список використаних джерел:

1. Андрух Н. А., Горобець В. Ф. Особливості вегетативного розмноження рослин роду *Heuchera* L. «*Біологічні дослідження. 2018*». Збірник наукових праць. 2018. С.78–80.